

«Үнем – қоғам қуаты» жобасын жүзеге асыру: «Экономика + қоғамтану» экономикалық ойыны

Мақсат: Экономикалық терминдермен жұмыс істеу қабілетін қалыптастыру;

Тапсырмалар:

- Талдап, қорытынды жасауға үйрету;
- Зияткерлік, әлеуметтік және экономикалық ойлауды дамыту, қарым-қатынас дағдылары;
- Экономика, қоғамтану пәніне қызығушылықтарын арттыру

Жабдық:

1. Интерактивті тақта, Әр топқа таратпа: сөзжұмбақ, сөзжұмбақ, мақал-мәтелдер, кестелер,
2. Токендер.

Курстың барысы.

I кезең: Ұйымдастыру кезеңі.

-Сәлем жігіттер! Баршаңызды «Экономика + Әлеуметтік ғылым» интеллектуалды ойынына қош келдіңіздер! Сыныптан 4-5 адамнан тұратын командаларға бөлуді сұраймын. Командалардың атын ойлап табыңыз, капитандарды таңдаңыз. Командалар мен капитандармен амандасайық: (топты таныстыру 1-2 мин.) Ойын шарты: командалар бір уақытта ойнайды, әр дұрыс жауап үшін команда жетон түрінде ұпай алады. Барлығы қоныстанды ма? Біз бастадық па?

II кезең: Тапсырмалар.

1 тапсырма – «Жұмбақтар»

Пазлдарды шешу керек.

1. Бұл банкке қарызды қайтаруға кепілдік береді? (Жауап: кепіл)

2. Жауап: айырбастау

3. Жауап: ақша

4. Жауап: тапсырыс

5. Жауап: өнім

6. Жауап: Экспорттау

2-тапсырма «Экономикалық жұмбақтар»

Жазбалардың біріншісін алыңыз

Ал сіз оған «жылжыту» сөзін қосасыз.

Армандаған нәрсені алыңыз

Кім кәсіп бастаса. (Кіріс)

Оңай болжаңыз:

Банк және «А» әрпі жоқ. (банк)

Бірінші сөзбен айтқанда, ақшаны қайда сақтайсыз?

Екінші сөзді қосып, алыңыз

Үшінші сөз, есте сақтау оңай -

Қағаз ақшаның атауы. (Банкнота)

Жалақының жартысы Балалар, оны қалай атайсыңдар? (алдын ала төленген шығыс)

Бұл қағаз қарапайым емес, оның иесі жылына бір рет дивиденд әкелетінін біледі. (қор)

Біз үшін бәрі оңай болады: Біз ең жақсы банкке өз үлесімізді қостық ... (үлесі)

Егер ол жыл бойы жұмыс істесе, ол ... болады (кіріс)

Бұл күндері сіз бұл өте кішкентай тиынды таба алмайсыз. Ертегілерде оны табасыз, Ақша ... деп аталады (тиын)

Анасыз бала болмайтыны сияқты, ...сыз сатылым да жоқ (жарнама)

Банктен сұрасақ, Қарыз береді. Е, ерте заманда, ғасырлар бойы, Халыққа ақшаны кім берген? (өсімқор)

Ғасыр басынан бері солай болды.

Адамда олар көп.

Аң аулау және ішіп-жеу, демалу.

Сіз бұл сөзді үйренуіңіз керек. (Қажет)

Баржа теңізде жүзеді

Және ауыр жүкті көтеріңіз.

Бірақ әріпті ауыстырған жөн,

Онда акцияларды сатып алуға болады. (Айырбастау)

3 тапсырма – «Мақал-мәтелдерді жина»

Қажетсіз өмір сүру

рубль жоқ - ақыл жоқ.
Үйде жасалған пенни рублі
барлық жерде жақсы.
Рубль бар - ақыл бар,
жартысын жоғалтты.
Кедейге бақыт – Алтын,
ал байлар – миллион.
Алтын аяп кетті
кім ақша үнемдейді.
Сіздің тиыныңыз үшін -
сақтайды.

Дұрыс жауаптар:

- Қажетсіз өмір, кім ақша үнемдейді.
- Үйде жасалған пенни рубльді үнемдейді.
- Рубль бар – ақыл бар, рубль болмаса – ақыл да жоқ.
- Кедейге бақыт – алтын, байға – миллион.
- Алтын аяды, жарты сомнан айырылды.
- Бір тиын үшін - барлық жерде жақсы.

4 сағтапсырма – «Кроссворд»

Сөзжұмбақты шешіңіз.

Көлденен:

1. Шынайы немесе жалған құжаттарды қолдан жасау.
2. Қарама-қарсы мүдделердің, көзқарастардың қақтығысы, елеулі келіспеушілік, өткір дау.
3. Айналыстағы қағаз ақшаның жалпы көлемінің берілген массаның айналысына қажетті мөлшерден асып кетуі нәтижесінде бағаның өсуі.
4. Кассир, қазынаны сақтаушы.
5. Аукциондағы әлеуетті сатып алушы.
6. Тауардың ақшалай құны.
7. Мемлекеттің жеке және заңды тұлғалардан алынатын міндетті төлемі.

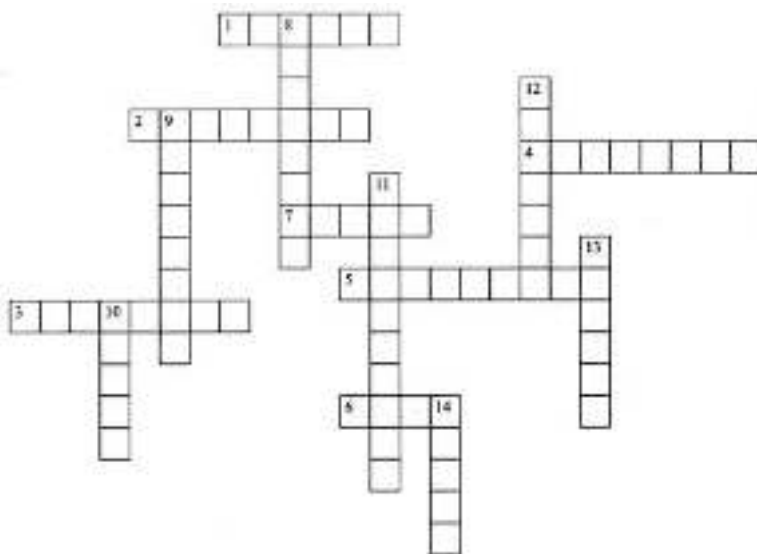
Тігінен:

8. Акционерлер арасында бөлінетін жылдық табыс.
9. Өз иесіне белгіленген пайыздық мөлшерлеме түріндегі табысқа құқық беретін бағалы қағаз.
10. Біреуге жеңілдіктер беру, белгіленген ережелерді, баждарды орындаудан ішінара босату немесе салық сияқты оларды жүзеге асыру шарттарын жеңілдету.
11. Еркін нарықтық қатынастар жағдайында өндірілген тауардың қандай мөлшерде және қайда кетуін кім анықтайды?
12. Ашық аукцион арқылы сату, сатып алушылар арасындағы бәсекеге негізделген тауарды сату әдісі.
13. Мүдделі тұлғалар – клиенттер арасында олардың атынан және олардың есебінен әртүрлі мәмілелерді жасауға жәрдемдесетін делдал.
14. Акционерлік қоғам шығаратын және оның иесіне акционерлік қоғамның пайдасынан белгілі бір табыс алуға құқық беретін бағалы қағаздар.

Жауаптар.

- Көлдененінен: 1. Жалғандық. 2. Қақтығыс. 3. Инфляция. 4. Қазынашы.
5. Аукционшы. 6. Бағасы. 7. Салық.

Тік: 8. Дивиденд. 9. Облигация. 10. Артықшылықтары. 11. Сатып алушы.
12. Аукцион. 13. Брокер. 14. Акциялар.

5 тапсырма – Есептер шығару.

1. Мектепке сыныпқа жиһаз жиынтығын сатып алу қажет. Бір оқушыға оқу жиһазының жиынтығы (парта мен орындық) 2000 теңге тұратынын және бір сыныпта 30 оқушы болатынын білсеңіз, қанша ақша жұмсау керектігін есептеңіз.

(Жауабы: 15 жиынтық жиһаз және 30 мың теңге)

2. Былғарыдан етікші 2 жұп аяқ киім тіге алады. Етікші 8 жұп аяқ киім жасау үшін неше былғары сатып алуы керек?

(Жауабы: 4 дана былғары)

3. Макулатураны жинау арқылы сіз орманды кесуден сақтайсыз: 60 кг макулатура 50-80 жыл ішінде өсетін бір ағашты сақтайды. Сіздің сыныбыңыз 240 кг макулатура жинады. Сіз қанша ағашты сақтайсыз?

(Жауабы: 4 ағаш)

6-тапсырма «Сөздерді ауыстырғыштар»

Сөздердегі әріптерді қайта орналастыру арқылы – экономикалық терминдер құрастыру.

1. с д к е а л 5. с о н м о қ и а

2. к а и п а л 6. о п е р а и

3. а r n e a d 7. b a k n

4. а у t o c және b u t

Жауаптары: 1. Мәміле, 2. Капитал, 3. Аренда, 4. Аукцион, 5. Экономика, 6. Операция, 7. Банк.

III. Ойынның қысқаша мазмұны. Марапаттау.

Жігіттер, табыстарыңызды есептейтін уақыт келді. Әр команда қанша жетон алды?

Ең көп жетон жинаған команда жеңімпаз атанады.